

In opdracht van de European Synthetic Turf Organisation (Esto) hebben adviseurs van KPMG de kosten en baten van kunstgras in stadions onderzocht. Heb je geen kunstgras in je stadion, dan ben je een dief van je portemonnee, zeggen de schrijvers. Maar zij doelen op geld verdienen met evenementen. In Nederland stappen veel stadions over op kunstgras, maar níet om de door KPMG genoemde verdienpunten.

Auteur: Guy Oldenkotte

KPMG's verdienmodel is gebaseerd op evenementen, maar stadions kiezen voor minder onderhoud en meer bespeling

BVO's kiezen om andere reden voor kunstgras dan KPMG adviseert

Gesterkt door de wetenschap dat kunstgrasvel-
den vaker en langduriger belast
kunnen worden, opent de kunstgrasindustrie een
nieuw offensief. Op verzoek van de European
Synthetic Turf Organisation (Esto) onderzocht
KPMG de kosten en baten van kunstgras in
stadions. 'Wanneer stadions overwegen extra
evenementen te organiseren, onderhoudskosten
willen reduceren en meer betrokken willen zijn bij
de stakeholders, dan is de aanleg van kunstgras
het overwegen waard,' stelt Kozma. De cijfers en
argumenten die Kozma hanteert, zijn bekend en
spreken voor zich (zie bijlage).

Kunstgras voor evenementen

Ben Veenbrink, stadionmanager van FC
Groningen, stadion Euroborg en consultant op
het gebied van stadionexploitatie, denkt dat

kunstgras weinig toegevoegde waarde heeft voor
de exploitatie van een stadion. Hij richt zich op
evenementen met bijkomende horeca-inkomsten
als belangrijkste inkomstenbron. 'Er zijn maar
weinig echt grote evenementen die het financieel
aantrekkelijk maken om het veld van een stadion
te gebruiken. Een stadion als Amsterdam Arena
is een uitzondering. Die hebben Schiphol om de
hoek en zitten in Amsterdam.' Volgens Veenbrink
Amsterdam Arena is echter ook het stadion
waar juist het hardst wordt getracht natuurgras
te behouden. Naast Amsterdam Arena ziet
Veenbrink geen andere potentiële kandidaat in
ons land waar dankzij kunstgras grote evenemen-
ten georganiseerd zouden kunnen worden.

Behalve dat het de club een dure trainingsaccom-
modatie zou besparen, ziet Veenbrink dan ook

andere kansen om de inkomsten te verhogen.
'Dan kun je bijvoorbeeld ruimtes met uitzicht op
het veld verhuren voor congressen en conferen-
ties; of een brasserie openen waar bezoekers van
trainingen wat kunnen eten en drinken. Zo maak
je een stadion aantrekkelijker en genereer je toch
extra inkomsten.'

Verhuur aan derden

Wanneer een stadion toch kiest voor kunstgras,
dan kan verhuur van het veld aan derden een
optie zijn. Bij Heracles Almelo wordt het veld
vooral ingezet om sponsors aan zich te binden.
De eredivisionist weet dat het, dankzij sponsor
Koninklijke TenCate, altijd verzekerd is van het
beste kunstgrasveld. 'Sponsors kunnen bij ons
regelmatig een wedstrijd spelen in het stadion,'
zegt algemeen directeur Nico Jan Hoogma.

Herman Harmsen, fieldmanager en hoofd facilitaire zaken bij Sparta: 'Het is hier muisstil in het stadion. Met kunstgras kun je er iedereen op laten spelen en komt er weer leven in de brouwerij.'

'Spelen in een stadionomgeving blijft een prachtige ervaring.'

Minder onderhoud

Losstaand van het feit dat dit KPMG-onderzoek in opdracht van kunstgraspromoter Esto is uitgevoerd –STRI zou een promotie van natuurgras willen zien- en kunstgras in landen zoals Engeland absoluut taboe is, is er in Nederland de laatste jaren wel een grote toename van kunstgras in stadions te zien geweest. Opvallend is dat de KPMG-argumenten om geld te verdienen aan kunstgras voor hen niet tellen.

De meeste stadions die momenteel voor kunstgras hebben gekozen, of stadions die in de toekomst graag kunstgras willen hebben, geven aan dat zij verlangen naar minder onderhoud. De natuurgrasvelden zijn niet altijd van goede kwaliteit en sommige stadionmanagers zijn het beu om daar achteraan te zitten. Het kost ze teveel tijd, geld en energie. In het Sparta-stadion Het Kasteel staat Herman Harmsen aan het roer. Sparta is een club die als voorbeeld dient van waar men niet diepgaand goed onderhoud wil plegen aan het natuurgras. 'We hebben wormen in de mat zitten en hebben last van kale waar het gras lager is opgekomen. We kunnen deze kale

banen niet verklaren. Daarvoor is bodemonderzoek nodig.' Bodemonderzoek vindt dan ook niet plaats.

'In het betaald voetbal is een perfecte mat vereist. Daar mag je geen missers maken zoals wel kan in het amateurvoetbal en in de breedtesport. Maar wij zijn een kleine club en hebben niet het geld voor een perfecte mat. Wij kunnen ons geen SGL veroorloven bijvoorbeeld,' legt Harmsen uit. De gemeente besteedt wel extra zorg aan het onderhoud momenteel, door extra te bemesten, beluchten en bestrijdingsmiddelen toe te passen tegen de wormen. Maar als dit niet lukt, gooit Sparta waarschijnlijk de handdoek in de ring. 'Dan zullen we volgend jaar gaan bekijken of kunstgras niet efficiënter is. Het 35 centimeter afgraven van het veld en er een nieuw veld opleggen is bijna even duur als het aanleggen van een kunstgrasveld. Natuurlijk is er de sentimentele roep 'oudste club van Nederland niet op kunstgras', maar voor sentiment koop je niets.'

Hogere bespeelbaarheid

Harmsen ziet er bovendien naar uit dat het stadion weer tot leven komt buiten de sporadische wedstrijdmomenten. 'Kijk om je heen: het is hier

zo stil als een muis. Zonde van een stadion met zoveel historie. Wanneer we kunstgras krijgen, kunnen we het eerste, het tweede en de jeugd erop laten trainen en ook maatschappelijke evenementen hierop laten plaatsvinden. Onze voetbalschool zal harder volstromen wanneer de kleintjes weten dat zij in het stadion mogen trainen. Wanneer er constant activiteit is, is het niet alleen goed voor de bespeelbaarheid en het rendement van de kunstgrasmat, maar dan kunnen we de skyboxen ook beter benutten voor congressen, vergaderingen en evenementen. De markt vindt het vast leuker om in een levendig stadion plaats te nemen.'

Herman Harmsen: Voor sentiment koop je niets

Toename kunstgras in stadions trend in Nederland

De fieldmanagers en voorzitters van de stadions die al zijn overgestapt op kunstgras, laten dezelfde geluiden horen als Harmsen van Sparta. De toename van kunstgras in stadions klopt in elk geval voor Nederland, zeker als het gaat over kunstgras in de eerste divisie: Almere City, SBV Excelsior, FC Volendam, FC Den Bosch, FC Oss, Helmond Sport, FC Dordrecht, Emmen, en VVV. MVV wil ook kunstgras. In de eredivisie spelen Pec Zwolle en Heracles op kunstgras. Cambuur kreeg kunstgras, w maar ging terug naar natuurgras omdat het daar liever op speelde. Inmiddels speelt het weer op kunstgras uit financiële overwegingen. Ado Den Haag speelt vanaf volgend seizoen ook op kunstgras. Over de toename van kunstgras in het betaald voetbal stond in de vorige Fieldmanager al een uitgebreid artikel, genaamd 'Kunstgras bij BVO's'. Maar Esto deed onderzoek naar commerciële exploitatiemogelijkheden met kunstgras voor stadions. Evenementen en verhuur aan derden lijken echter voor de kunstgrasstadions geen argument voor de overstap op kunstgras. Het Nederlandse klimaat vereist evenmin kunstgras. Wat hen wél over de streep trekt, is een hogere bespeelbaarheid van het veld en minder onderhoud.